

D'ANANTAPUR
A CAMELLE

PASSANT PEL MEDITERRANI

D'ANANTAPUR
A CAMELLE

PASSANT PEL MEDITERRANI

Reactivem els valors.
Posem la vida en el centre

Poques setmanes abans del confinament, vaig tenir la sort de coincidir a Anantapur amb els nou artistes que participen a la present edició de «Mata Ombres»: Albert Pinya, Amparo Sard, Cristina Torbellina, Doralice Souza, Pep Guerrero, Rif Spahni, Samuel Almansa, Tomeu Coll i Zulema Bagur. Certament, va ser un privilegi esdevenir testimoni prudent i directe de la progressiva transformació a mans dels artistes balears dels diferents espais públics comunitaris gestionats per la Fundació. Cada intervenció, un impacte i una reflexió. Cada intervenció, una transmutació que modifica i embelleix.

Amb aquest esperit, l'art com a eina de transformació social, l'equip de «Mata Ombres» va deixar la seva empremta a Anantapur i ara presenta l'exposició «D'Anantapur a Bellver», una reflexió sincera i valenta sobre la fortalesa de les comunitats més empobrides del sud de l'Índia. La resiliència dels pobres, els invisibles, els marginats de la societat.

«D'Anantapur a Bellver» és un pont humanitari entre Anantapur i el Castell de Bellver. Una juxtaposició entre la realitat de les comunitats empobrides del sud de l'Índia i l'antiga fortificació mallorquina que domina el Mediterrani, on els artistes ens parlen a través de les seves obres de la capacitat de resiliència dels meus vulnerables.

També aquest confinament ens ha mostrat alguna cosa de la vulnerabilitat. D'alguna manera, ens ha enfrontat a la nostra pròpia vulnerabilitat com a éssers humans i ens ha convidat a connectar amb el cor les persones que estan una situació de vulnerabilitat permanent.

En aquest context, el pensament de Vicenç Ferrer és més vigent que mai. Només una fraternitat universal, la consciència d'una solidaritat humana, podrà fer millor la nostra societat, resoldre d'una vegada la injustícia i la desigualtat. Els valors humanistes, concretats en la preocupació per totes les persones que no poden acce-

dir a una vida plenament humana, estan darrera de cada pas que donem com a organització. Aquests valors humanistes són el llegat del Vicenç Ferrer, avui més que mai segueixen sent la nostra força i raó de ser.

Tenim per endavant difícils reptes, d'entrada el de superar la situació generada per la covid-19 a l'Índia. A Anantapur, on moltes persones viuen per sota el llindar de la pobresa, la situació és extremadament delicada i l'impacte de la crisi a les seves vides és molt gran. Superarem la pandèmia i seguirem lluitant perquè ningú es quedi enrere. No podem lluitar sols, necessitem la vostra ajuda. Les societats superen les crisis quan comparteixen objectius comuns.

No vull acabar aquestes línies sense fer arribar el meu agraïment profund a totes les persones que han fet possible la mostra. En primer lloc, vull felicitar al comissari d'art Antoni Torres per la seva inestimable ajuda en la difusió del missatge de la Fundació i per les cinc escoles que portem ja construïdes a Anantapur a través de les serigrafies. Moltes gràcies a cadascun dels artistes que integren l'exposició d'enguany per mostrar-nos el camí de l'art com un acte humanitari que converteix el món en un lloc millor. Gràcies a les institucions públiques que han comprès la potencialitat d'aquest projecte i han donat suport a la iniciativa: el Govern de les Illes Balears, el Consell de Mallorca, l'Ajuntament de Palma, l'Ajuntament de Camariñas i la Fundació Baleària. Gràcies a totes les persones que ens han donat suport a través de l'adquisició de serigrafies.

Us convido a visitar «D'Anantapur a Bellver». Estic segur que gaudireu amb l'exposició, i que després de visitar-la, sortireu al carrer lleugerament canviats i amb el convenciment que tenim la responsabilitat de fer-ho tot més humà. Reactivem els valors. Posem la vida en el centre.

Jordi Folgado Ferrer
Director general de la Fundació Vicente Ferrer

De Anantapur a Camelle
pasando por el Mediterráneo

D'Anantapuram a Bellver, la resiliència dels mata ombres fue un proyecto de creación e investigación artística que contó con la colaboración de la Fundació Vicente Ferrer y que mostró las creaciones de 9 artistas, quienes trabajaron sus obras en Anantapur (India). Estos nueve artistas, Albert Pinya, Amparo Sard, Cristina Torbellino, Doralice Souza, Pep Guerrero, Rif Spahn, Samuel Almansa, Tomeu Coll y Zulema Bagur, tuvieron un reto inicial: producir una pieza artística a miles de kilómetros de sus estudios y espacios de creación, sin sus elementos habituales, para conseguir una adecuación a la realidad de aquel entorno. De este modo, lograron dejar su propia huella en Anantapur y en las personas que viven allí o que la visitan.

En cierto modo, el proyecto tiene muchas similitudes con la obra de Man sobre el pueblo de Camelle. Y es por ello que en el Ayuntamiento de Camariñas estamos encantados de que estos mismos artistas sean los que nos acompañen en *De Anantapur a Camelle, pasando por el Mediterráneo*, una adaptación de esa primera propuesta de investigación que ahora visita el Museo Man.

Estos creadores han trabajado sus obras durante el confinamiento de la Covid-19 pensando no solo en el Castillo del Bellver de Palma de Mallorca y en el Mediterráneo, si no con Camelle en el horizonte, para un nuevo paso en el camino de esta exposición. Una propuesta artística con tres paradas en el mapa y el objetivo de crear espacios expositivos abiertos a los ciudadanos y ciudadanas que quieran acceder a un patrimonio cultural tan rico y vivo.

El conjunto no deja de ser una exposición llena de solidaridad que ahora recaba en Camelle para que podamos disfrutar de la obra de estos artistas contemporáneos. Desde el Ayuntamiento de Camariñas nos complace enormemente recibir esta muestra en la que tanto la figura de Man y su obra, como el pueblo de Camelle, se hermanan con la población de Anantapur y el castillo de Bellver en una sinfonía de emociones.

Sandra Insua Rial
Alcaldesa de Camariñas

De Anantapur a Camelle
pasando por el Mediterráneo

De Anantapur a Camelle pasando por el Mediterráneo presenta el trabajo artístico de la III Ruta de Arte de Anantapur, un proyecto principalmente solidario que da visibilidad a la labor de la Fundación Vicente Ferrer a través de la creación plástica.

En febrero de 2020 ocho artistas representantes de distintos puntos de las Islas Baleares viajaron a la India junto al comisario Antoni Torres Martorell con la finalidad de intervenir directamente en las instalaciones que gestiona la organización.

Esa experiencia vital ha dejado una huella inequívoca en su quehacer artístico, una impresión única en su trayectoria provocando en ese aprendizaje continuo un marcado sentido de pertenencia al grupo.

Era preciso plasmar y mostrar la esencia de este viaje a través de la interpretación y ejecución artística. Las obras presentadas han sido creadas a posteriori en su espacio personal, taller o estudio, donde se ha llevado a cabo el proceso de asimilación, revisión e investigación basándose en bocetos, fotografías, apuntes rápidos y sin duda alguna, en el ejercicio de la memoria. Como resultado, la exposición destaca por la simbiosis entre la individualidad del artista y la unión como colectivo.

Albert Pinya, Amparo Sard, Cristina Torbellina, Doralice Souza, Pep Guerrero, Rif Sphani, Tomeu Coll y Zulema Bagur reflejan esa visión humanista con la que la Fundación Vicente Ferrer hace frente al sufrimiento y la pobreza desde hace algo más de cincuenta años. Pinturas y fotografías se hacen eco de un mensaje universal: la transformación social se consigue con valores como la educación, la cooperación o la inserción logrando una vida más justa y digna en aquellos sectores más vulnerables.

La Fundació Baleària manifiesta su compromiso con la sociedad a través de acciones que favorecen el desarrollo social como base de la prosperidad en los territorios. Además, en su hoja de ruta cumple con algunos de los Objetivos de Desarrollo Sostenible de Naciones Unidas a través de diferentes metas que se van incorporando paulatinamente a los proyectos de la compañía.

La exposición llegará al público en un recorrido que comienza en Baleares, continúa por la comarca valenciana de la Marina Alta mediante el programa Llonges de la Cultura de Fundació Baleària, y finaliza en Camelle, en la costa atlántica gallega.

Sandra Pilato Irazo
Fundació Baleària

D'Anantapur a Camelle passant pel Mediterrani

Unir art i solidaritat és combinar el millor de l'ànima humana. El resultat és materialitzar l'esperança.

La solidaritat té com a punt de partida el fet que tots som iguals i es fa realitat cada vegada que una persona compromet la seva vida en millorar la vida de persones que no coneix.

La creació és solidària perquè l'art en totes les seves manifestacions cerca reflectir i millorar el que ens envolta. Veure el món a través de l'art i de la fraternitat és veure'l amb més colors i amb tots els matisos.

Des de fa uns anys, de la mà de la Fundació Vicent Ferrer, un projecte comissariat per Antoni Torres Martorell ha fet possible que art i fraternitat hagin viatjat diverses vegades a l'Índia per construir escoles i futur. Després de cada travessia segurament tots i totes diran que han rebut més del que han donat. La solidaritat és precisament això.

Els temps que estam vivint arreu del món posen novament en evidència que tots som vulnerables i que és a través de societats justes i igualitàries que els pobles poden enfrontar les dificultats amb més garanties. Els darrers esdeveniments ens han demostrat també que cultura i solidaritat ens agombolen i ens fan menys fràgils.

El viatge vital i artístic d'Anantapur a Camelle passa pel Mediterrani, bressol de tot, i fa una aturada al castell de Bellver. Aquesta talaia que ha vist passar la història acull ara una mostra col·lectiva que és una nova edició de 'Mata ombres' i que en aquesta ocasió està protagonitzada per Albert Pinya, Amparo Sard, Cristina Torbellina, Doralice Souza, Pep Guerrero, Rif Sphani, Tomeu Coll i Zulema Bagur. Els murs de Bellver són un llegat que en temps passats varen ser presó de persones compromeses que lluitaven per un món més just i més lliure i que ara, com un conjur, acullen el cant a la llibertat que representa sempre l'art.

Fanny Tur Riera
Esriptora

D'Anantapur a Camelle
passant pel Mediterrani

Sempre he sentit una especial atracció pel Castell de Bellver. No sé si és perquè es pot veure des de quasi qualsevol punt de la ciutat, per la seva arquitectura, per les diferents funcions que ha tengut al llarg dels anys o per la seva supervivència... Però el cert és que me provoca un batec d'emocions com cap altre monument de les Illes. I qualche cosa semblant me succeeix amb Anantapur i Camariñas, prova de la solidaritat dels habitants d'aquestes.

No conec tant bé Anantapur com el Castell però no hi ha dia que passi que no pensi amb la bona feina que hi fa la Fundación Vicente Ferrer. Hi ha coses que les has de viure, i veure de primera mà el bé que fa la Fundación és una d'elles. Poques coses hi ha en el món que me provoquin tanta admiració i ganes de col·laborar.

A Camariñas vaig tenir la sort d'arribar-hi l'any 2002, quan les costes es tenyien de negre i el futur no era gens esperançador. Avui, devuit anys més tard, és un gust passejar-s'hi. I que s'hi pugui passejar arribats de tot arreu, però amb una presència important de voluntaris balears. Veure les platges netes és un orgull per als que les vàrem veure totes negres, tacades per la mort negra del vernís que se carregava tot el que trobava.

Dins de la negror vaig tenir la sort de conèixer en Man, un gran personatge. Me va aparèixer en una curva, gairebé nu. Mentiria si no digués que me va semblar haver vist un fantasma o estar somniant. Qui s'imaginaria veure un home pràcticament nu corrent enmig d'una tempesta, gairebé a sol post? Aquella va ser l'única vegada que el vaig veure. Es va deixar morir un mes després. Però vaig descobrir la seva obra i el magnetisme de la seva figura, inseparable del meravellós llogaret de Camelle.

En aquest projecte, doncs, hi trobam la meravellosa arquitectura gòtica del Castell de Bellver i la solidaritat de la Fundación Vicente Ferrer i dels voluntaris a Camariñas. I si, a tot això, hi sumem

les obres d'Albert Pinya, Amparo Sard, Cristina Torbellina, Doralice Souza, Pep Guerrero, Rif Spahni, Samuel Almansa, Tomeu Coll i Zulema Bagur, que són els 9 artistes que ens acompanyen, el resultat és una simfonia d'emocions.

Is nou artistes que presentam han fet feina a Anantapur amb les limitacions que suposa treballar a milers de quilòmetres dels seus estudis. Han treballat en les seves obres durant el confinament, pensant en el Castell, en alguna sala del mediterrani i en Camelle, on, gràcies als donatius d'un caramull d'artistes, ara es troba el Museu de Man.

Moltes gràcies a tots els que ho han fet possible: a l'Institut d'Estudis Balearics del Govern de les Illes Balears, l'Ajuntament de Palma, la Fundació Balearia i l'Ajuntament de Camariñas, a tot el personal de la Fundación Vicente Ferrer i, sobretot, als artistes, que són els veritables protagonistes d'aquesta història.

Que la memòria de Vicente Ferrer (i la seva feina a l'Índia), de l'illustrat Gaspar Melchor de Jovellanos (confinat a Bellver) i de Manfred Gnädinger (i la seva lluita a favor del medi ambient) ens guiïn en aquesta nova aventura artística.

Aquesta exposició és molt més que una col·lecció d'obres d'art de les Illes Balears: és una exposició d'emocions, de solidaritat i d'aventures. Ha arribat l'hora de veure-les, de submergir-vos en l'ambient solidari i d'intentar descobrir el que els artistes han sentit quan feien feina. Ha arribat l'hora de compartir amb ells i amb tots nosaltres aquesta meravellosa aventura.

Antoni Torres Martorell
Es Pinaret/Santa Gertrudis
Agost 2020.

Cristina Torbellina
Il·lustració en Photoshop

SAMUEL ALMANSA *p. 14*

ZULEMA BAGUR *p. 16*

TOMEU COLL *p. 18*

PEP GUERRERO *p. 20*

ALBERT PINYA *p. 22*

AMPARO SARD *p. 24*

DORALICE SOUZA *p. 26*

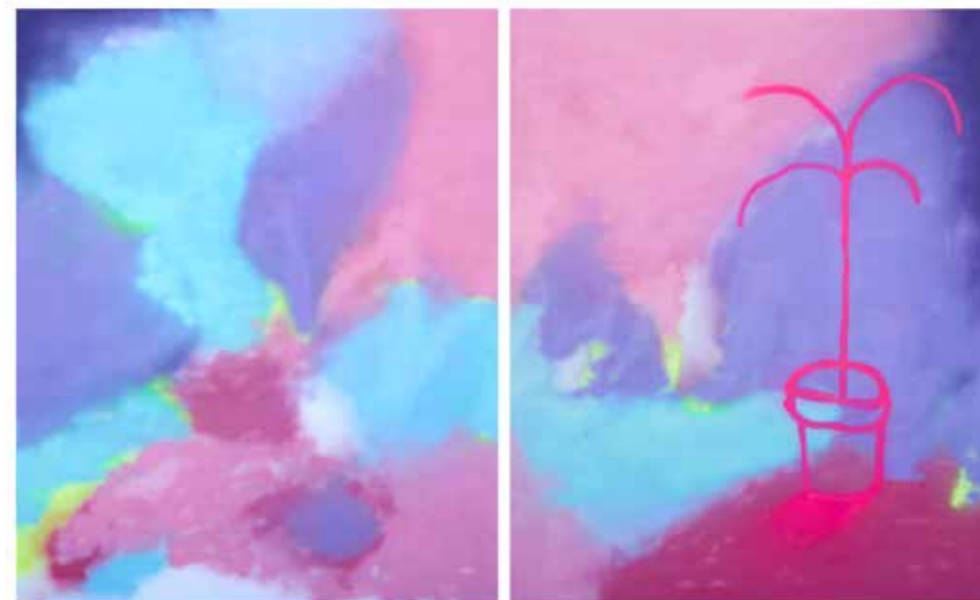
RIF SPAHNI *p. 28*

+

CRISTINA TORBELLINA *p. 30*

SAMUEL ALMANSA

www.samuelalmanza.com

20, 2020
Série: New Avant-garde
Esprai sobre tela
130 x 162 cm (x2)

19, 2020
Série: New Avant-garde
Esprai sobre tela
100 x 81 cm

ZULEMA BAGUR

www.zulemabagur.com

"Nature & color for life I", 2020
Mixta, collage i acrílic damunt llenç
146 x 114 cm. Triptic. (x3)

"Nature & color for life I", 2020
Mixta, collage i acrílic damunt llenç
100 x 100 cm

TOMEU COLL

www.tomeu-coll.com

Illusions, 2020
Tècnica mixta sobre tela
190 x 330 cm

Oka kala, 2020
Tècnica mixta sobre tela
100 x 100 cm

PEP GUERRERO

www.pepguerrero.com

Sense Títol, 2020
Mixta / objecte
170 x 45 x 35 cm

Sense Títol, 2020
Mixta / objecte
25 x 1 x 8 cm
40 x 25 x 20 cm

ALBERT PINYA

www.albertpinya.com

A Man de Camelle. Y a tantos otros. (Porque nosotros también sufrimos nuestro particular Prestige).

Impresión Digigraphie sobre papel algodónado con tintas pigmentadas UltraChrome.

21 x 29,7 cm

2020

Fotografía de Rif Spahni realizada a partir de una acción performática, de Albert Pinya, donde se reinterpreta la trágica escena en la que aparece, Manfred Gnädinger, observando horrorizado el arranque de la crisis del *Prestige* y los efectos del fuel sobre su museo pétreo, que había empezado a construir poco después de su llegada a la localidad de Camelle (municipio de Camariñas, provincia de La Coruña -Galicia-), en 1961.

En este caso, como contrapunto, Pinya manifiesta otra tragedia, rabiosamente presente aún en la actualidad, a partir del particular *Prestige* que, durante muchos años, azotaron y azotan las costas de Mallorca, y Baleares, tras el boom turístico, la masificación y el “todo incluido”.

El contexto donde transcurre la instantánea, de Rif Spahni, tiene lugar en la Playa de Magaluf, Mallorca. Baleares.

La fotografía que origina este relato y esta acción, que describe uno de los mayores desastres ecológicos de la historia de España, fue capturada por José Manuel Casal, fotógrafo de La Voz de Galicia, en noviembre de 2002.

AMPARO SARD

www.amparosard.com

Selfie amb Lakshmi, 2020
Sèrie: Selfies a L'Índia
Plàstic reciclat
35 x 47 x 4 cm

*Paisaje 5 / descomposició dels
selfies a L'Índia, 2020*
Sèrie: Covid
Plàstic reciclat
90 x 137 x 6 cm

DORALICE SOUZA

@artistdoralicesouza

Horizons from home, 2020
Série Migrations
Mixta
180 x 180 cm

Horizons from home, 2020
Série Migrations
Mixta
180 x 180 cm

RIF SPAHNI

www.rifphotos.com

Yerramma, Kuderu, 2020
Digigraphie sobre papel algodonado
con tintas pigmentadas
UltraChrome
43 x 60 cm

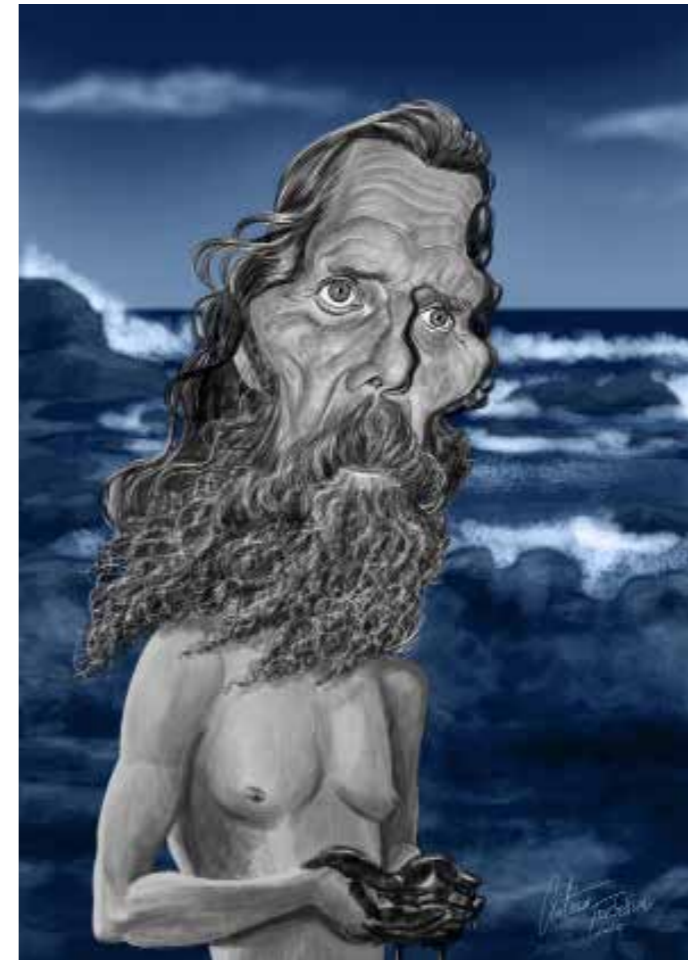

Yerramma, Kuderu, 2015
Digigraphie sobre papel algodonado
con tintas pigmentadas
UltraChrome
15 x 21 cm

CRISTINA TORBELLINA

@cristinatorbellinailustradora

Man, 2020
Photoshop
42 x 30 cm

FUNDACIÓ
BALEARIA

G CONSELLERIA
O PRESIDENCIA,
I CULTURA I
B IGUALTAT

institut d'estudis
balearics

Ajuntament **de Palma**

Edita: Art amb B. Amb la col·laboració de Fundació Vicente Ferrer i Fundació Balearia. Comissari: Antoni Torres Martorell. Fotografies: Rif Sphani. Disseny: Ramon Giner. Impremta: amadip.esment. © dels textos: les autores. © de les fotografies: els fotògrafs. © del disseny: el dissenyador. Dipòsit Legal PM 699-2020. Agraïments: Dolors Mañé i a tot el personal de la Fundació Vicente Ferrer, Antònia Torres Herrero, Francesc Ramis, Juan Carlos Canosa, Andrea Sedorio i tot el personal del castell de Bellver, Fundació Balearia i Museu Man de Camelle (Camariñas)

FUNDACIÓ
BALEARIA